

Edellyttääkö oppiminen uudenlaisia ympäristöjä? LIBER LAG -seminaari Helsingissä 6.-9.5.2014

Posted on [19.6.2014](#) by [helehilt](#)

Kaisa-taloon kokoontui iloinen joukko Euroopan kirjastonjohtajia ja arkkitehtejä 8.5.2014. [LIBERin kirjastoarkkitehtuuriin keskittyvän seminaarin](#) ohjelmaan 6.-9.5.2014 kuului kirjastovierailuja ja alustuksia.

Kaisa-talossa sateenvarjojen ja takkien kera.

[Tiistaina 6.5. kirjastovierailuja](#) tehtiin Viikin ja Meilahden kampuskirjastoihin sekä Aalto-yliopiston kirjastoon ja Learning Hubiin. Vierailuihin osallistui noin 90 pääosin ulkomaisia seminaarilaisia.

Viikissä erityistä kiinnostusta herätti rakennuksen ja sisäpuutarhojen lisäksi monitoimisuus: samassa rakennuksessa on yliopiston ja kaupungin kirjasto. Meilahden Terkossa on parhaillaan käynnissä isojen tilamuutosten suunnittelu, jonka tueksi on saatu mm. opiskelijoiden palautetta. Haastetta aiheuttaa tilojen omistuspohja: talo on HYKSin mutta alkuaan yliopiston kanssa yhdessä rahoitettu ja edelleen yliopistosopimuksen ohjaama. Aalto-yliopisto kiinnostaa **Alvar Aallon**, mutta toki myös uusien learning hubien vuoksi.

7.5 aamupäivällä oli vierailuja Minervan kirjastossa ja oppimistorilla, Sibelius-Akatemian kirjastossa ja Musiikkitalossa sekä Eduskunnan remontoitussa kirjastossa.

Yhteensä koleassa Helsingissä oli osallistujia yli 130 yhteensä 20 maasta. Mm. ranskalaisia oli kolmisenkymmentä. Seminaarin järjestivät yhteistyössä LIBERin arkkitehtuurijaosto ja Helsingin yliopiston kirjasto. Arkkitehtuurijaostolle kyseessä oli jo [17. seminaari](#).

LIBER LAG puheenjohtaja **Ulrich Niederer** perustelee kirjastojen kiinnostusta arkkitehtuuriin rehtori **Jukka Kolalle**, takana ylikirjastonhoitaja **Kimmo Tuominen**.

Miksi Helsinki kiinnosti?

Muistan elävästi tilanteen LIBERin vuosikonferenssin väliajalla 2008 Istanbulissa, jossa Ulrich Niederer esitti toivomuksen seminaarin isännöinnistä. Kiinnostus Helsingin kirjastojen arkkitehtuuriin taisi herätä Madridissa, jossa **Marja Moisio** Viikistä piti alustuksen Viikin kampuskirjaston konseptista ja vahvistui Budapestissa, jossa **Nicola Nykopp** keskustakampukselta esitteli Kaisa-talon suunnitelmaa. Alvar Aalto vetää edelleen monia Suomeen. Myös Kaisa-talon saama kansainvälinen julkisuus lisäsi seminaarin vetovoimaa.

Keynote-puhuja professori **Kirsti Lonka** (kuvassa) osaa ottaa yleisönsä. Hänen alustuksensa [Innovative interdisciplinary design for learning spaces](#) ajatuksia kerrattiin vielä viimeisenä päivänä. Seminaarin kuluessa kävi ilmi, että eri maissa on kovin erilaisia traditioita oppimisen ja oppimista tukevien tilojen suunnittelussa.

Työtilat

Ajankohtainen teema on, millaisia kirjastohenkilöstön ja muun yliopistohenkilöstön tilojen tulisi tulevaisuudessa olla. Ovatko avokonttorit vai yksilöiden omat työtilat parempia? Millaisia haittoja ja mahdollisuuksia erilaiset työtilat luovat? **Anna-Maija Lukkarin** (HY:n tilajohtaja), arkkitehti **Anette Franzkowiakin** (Hannover) ja **Minna Anderssonin** (Martela) alustuksissa oli samansuuntaisia perusajatuksia.

Yliopistolaisten työ sisältää monenlaisia tehtäviä: osa vaatii yksin keskittymistä, osa on luovaa toimintaa ja ajatusten jakamista. Oleellista onkin pohtia tiloja erilaisen tekemisen vyöhykkeinä. Eroja on myös siinä, kuinka paljon eri tehtävissä toimivat käyttävät todellisuudessa työhuonettaan. Lukkari korosti yhdessä käyttäjien kanssa tehtävän suunnittelun tärkeyttä.

Suosittelen katsomaan puhujien alustukset, jotka ovat luettavissa [seminaarin sivuilla](#).

Kirjastotilat osana ympäristöään

Helsingin kaupungin kirjastotoimenjohtaja **Tuula Haavisto** kuvasi uuden kaupunginkirjaston suunnittelun tematiikkaa. Ranskalainen Lillessä sijaitseva yliopisto on uudistamassa kirjastoaan

niin, että se muodostaa näyttävän kokonaisuuden kampuksella ja laajennuksen myötä kokoaa suojiinsa myös yliopiston konferenssi- ja näyttelytoimintaa (**Julien Roche**, *From Lille 1 University Library to the Innovation Learning Center*).

Wieniläistä ratkaisua esitteli **Cornelius Schlotthauer** (Zaha Hadid Architects). Talo on valtava kompleksi, jossa hallinnon ja kirjaston tilat on muodostettu toisiinsa kietoutuvista rakennuksista. Erikoisen talo, joka herätti kuitenkin kysymyksen tilojen joustavasta muunneltavuudesta.

Kaisa-talon rakentamista esitteli **Matti Huhtamies**, Tallinnan teknillisen yliopiston kirjastoa **Mattias Agabus** (Architect 11) ja tanskalaista arkkitehtuuria **Elif Tinaztepe** (Schmidt Hammer Lassen Architects).

Muuttuvat roolit, muuttuvat tilat

Varsin kiinnostavia olivat mielestäni seminaarin viimeisen session kolme alustusta. **Wilma van Wezenbeek** (Delftin teknillinen yliopisto) kuvasi prosesseja, joilla Delftissä on pyritty luomaan elävä kampus. Tähän tarvitaan oikeanlaisia tiloja ja ihmisiä.

Arkkitehti **Francine Houbenin** (Mecanoo Architects) analyysi *Birminghamin kirjaston rakentamisesta* oli kiehtova. Arkkitehti käveli kansalaisten reittejä, jutteli ihmisten kanssa, loi itselleen sisäisen kuvan kaupungista ja sen historiasta. Nämä elämykselliset tekijät vaikuttivat merkittävästi siihen, millaiseksi kirjasto muodostui. Vuonna 2013 Birminghamin kirjasto oli Britannian neljänneksi suosituin rakennus.

Puhujat ryhmäkuvassa. Edessä istumassa vasemmalta Anne Hannaford, Cornelius Schlotthauer,

Anne Franzkowiak, Julien Roche. Takana vasemmalla Anna-Maija Lukkari, Matti Huhtamies, Wilma van Wezenbeek, Elif Tinaztepe, Jean-Luc Bichet, Christine Brunner, Mattias Agabus, Christian Lüthi, Marie-Lise Tsagouria.

Seminaari tarjoaa aina myös tilaisuuden oppia uutta, iloita hyvistä kokemuksista ja pohtia omia suunnitelmia suhteessa kansainvälisiin ratkaisuihin.

On hauskaa tutustua uusiin samoista asioista kiinnostuneisiin ihmisiin ja tavata tuttuja kollegoja eri maista.

Osana LIBERin arkkitehtuurijaoston toimintaa julkaistiin myös kirja ja tietokanta uusista eurooppalaisista kirjastorakennuksista (New Library Buildings in Europe, Documentation 2014). Kirjaa on myynnissä pääkirjaston asiakaspalvelussa. Tietokanta ja julkaisut löytyvät mm. LIBERin [Architecture Forum-sivustolta](#). Tietokantaa pitää yllä Prahan teknillisen yliopiston kirjasto.

Miksi kirjastot ja arkkitehtuuri?

Osallistujissa oli runsaasti arkkitehtejä, tilasuunnittelun ammattilaisia sekä kirjastojen johtajia ja asiantuntijoita. Kaikille tilasuunnittelussa mukana olleille teema on tärkeä, sillä uuden kirjaston rakentaminen tai peruskorjaaminen ei ole ihan pikku juttu. Kirjasto on kohtaamisen ja työskentelyn tila mitä erilaisimmille ihmisille ja ihmisryhmille. Se on myös koti kokoelmille, joiden formaatin muutos jatkuu.

Ja erityisesti, kirjaston roolien ja tehtävien tulevia muutoksia ei voida vielä ennustaa riittävän pitkällä aikajänteellä. Toimivuus, kauneus, muunneltavuus, kestävä kehitys sekä kohtuulliset rakennus- ja ylläpitokustannukset, siinä vain muutamia tavoitteita.

On siis järkevää vaihtaa kokemuksia siitä, mikä onnistui, mikä meni pieleen ja minkä voisi tehdä toisin.

Turkkilaisen Abant Izzet Baysal Universityn vararehtori **Mustafa Gencer** ja kirjastonjohtaja **Leyla Kanik** olivat kaukaisimmat osanottajat. He tulivat lahjojen kera niin kuin turkkilaiseen etikettiin kuuluu ja niin kuin vastaanottajan ilmeestä käy selville.

Helsingin yliopiston kirjaston järjestelyt samoin kuin eri tavoin seminaarin onnistumiseen vaikuttaneiden kirjastolaisten työ saivat kiitosta.

Teksti:

Kaisa Sinikara

Kuvat:

Veikko Somerpuro